

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2298

Vragen van het lid **Six Dijkstra** aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Eritrese bijeenkomst afgeblazen, probleem niet opgelost»* (ingezonden 20 maart 2025).

Antwoord van Minister **Van Weel** (Justitie en Veiligheid), mede namens de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ontvangen 27 mei 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 1910.

Vraag 1

Bent u bekend met de berichten «Eritrese bijeenkomst afgeblazen, probleem niet opgelost» van 20 maart 2025¹ en «burgemeester weigert Eritrese bijeenkomst in Rijswijk uit vrees voor rellen» van 11 maart 2025²?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de zorgen van de burgemeester van Rijswijk over spanningen binnen de Eritrese gemeenschap?

Antwoord 2

Ik deel de zorgen over hoe spanningen zoals nu binnen de Eritrese gemeenschap kunnen leiden tot ongeregelde heden en zelfs excessief geweld en blijf ook hierover met gemeenten in gesprek, zo ook met de gemeente Rijswijk. Dit doe ik in samenwerking met de Ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

¹ De Telegraaf, 20 maart 2025, Rijswijk: bijeenkomst van regimegezinde Eritreeërs afgeblazen (<https://www.telegraaf.nl/nieuws/94087738/rijswijk-bijeenkomst-van-regimegezinde-eritreeers-afgeblazen>).

² NOS, 11 maart 2025, burgemeester weigert Eritrese bijeenkomst in Rijswijk uit vrees voor rellen (<https://nos.nl/artikel/2559090-burgemeester-weigert-eritrese-bijeenkomst-in-rijswijk-uit-vrees-voor-rellen>).

Vraag 3

Wat is uw reactie op de herhaalde noodkreet van de burgemeester dat gemeenten onvoldoende in staat zijn om hier effectief tegen op te treden? Hoe kan de positie en het instrumentarium van de burgemeester op dit gebied versterkt worden?

Antwoord 3

Ik ben mij bewust van de ingewikkelde opgave die een burgemeester in een situatie als deze heeft. Ik verwacht daarentegen dat we juist door de bundeling van kennis en expertise tussen rijk en gemeenten binnen het Ondersteuningsnetwerk maatschappelijke onrust – en met toepassing van bestaande wettelijke bevoegdheden (zoals die volgen uit onder andere de Gemeentewet en de Wet openbare manifestaties) en niet-juridische instrumenten (zoals het proactief onderhouden van contacten met de Eritrees-Nederlandse gemeenschap) – kunnen komen tot een effectieve samenwerking en een passend handelingsperspectief. Hierover vond vorig jaar ook een gesprek plaats tussen de burgemeester van Rijswijk en de Staatssecretaris van Participatie en Integratie.

Om te kijken hoe de ervaringen tot dusver zijn geweest, hoe het handelingsperspectief zo effectief mogelijk ingezet kan worden en waar dat mogelijk nog versterkt kan worden, is een overlegstructuur gestart waarbij verschillende departementen, de politie, de gemeente Rijswijk en andere gemeenten met vergelijkbare of anderszins relevante ervaringen in overleg treden. Ook mijn ministerie speelt daarin haar rol.

Vraag 4 en 5

Deelt u haar opvatting dat de spanningen binnen de Eritrese gemeenschap een landelijk probleem is? Zo ja, welke effectieve maatregelen gaat u nemen om de spanningen terug te dringen en om de geweldsdreiging die daarvan uitgaat, mede richting politie, journalisten en hulpverleners, tegen te gaan? Bij welk landelijk coördinatiepunt kunnen burgemeesters terecht voor ondersteuning in de aanpak van dit probleem?

Antwoord 4 en 5

Het is mij bekend dat de spanningen zich in meerdere gemeenten voordoen. De burgemeesters die het raakt kunnen terecht bij het Ondersteuningsnetwerk maatschappelijke onrust voor vragen of advies. Dit is een samenwerkingsverband tussen verschillende partners zoals het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), gemeenten, politie en mijn ministerie, die het lokaal en landelijk bestuur ondersteunt bij het omgaan met maatschappelijke onrust en ongenoege. In concrete gevallen waar sprake is van strafbare feiten, zoals bedreiging, geweldsdelicten of vernieling, dan is strafrechtelijk optreden mogelijk door de politie en het Openbaar Ministerie.

Verder onderhoudt het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid contacten met de Eritrees-Nederlandse gemeenschap en organiseert het overleggen met departementen en gemeenten met als doel kennisversterking en kennisdeling over de Eritrees-Nederlandse gemeenschap en polarisatiedynamieken.

Vraag 6

Raakt de manier waarop het Eritrese regime controle uitoefent op de diasporagemeenschap in Nederland en de manier waarop dit bijdraagt aan gewelddadige conflicten binnen de Nederlandse samenleving aan de nationale veiligheid? Kunt u dit onderbouwen? Welke rol heeft de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) in deze kwestie?

Antwoord 6

Het staat landen vrij om diasporabeleid te voeren in Nederland, mits dit de democratische rechtsorde in Nederland niet schaadt. Het is bekend dat de Eritrese regering als doel heeft de banden met haar gemeenschap in het buitenland te onderhouden en politieke invloed uit te oefenen. Een voorbeeld hiervan is de inning van diasporabelasting.

Op zichzelf is deze praktijk niet onrechtmatig, maar wel verboden wanneer het gepaard gaat met fraude, dwang, afpersing en andere strafbare feiten, of

wanneer het in strijd is met het op het op Eritrea van toepassing zijnde sanctieregime. Hier heeft het kabinet in het verleden dan ook tegen opgetreden.

In navolging van de gewelddadige rellen in Den Haag in 2024 heeft de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) – als coördinator van de aanpak om statelijke inmenging gericht op gemeenschappen tegen te gaan (ook wel: tegengaan ongewenste buitenlandse inmenging, OBI) – de betrokken beleidsdepartementen en uitvoeringsorganisaties bij elkaar gebracht. De conclusie van deze bijeenkomsten is dat er thans geen concrete signalen zijn om aan te nemen dat de Eritrese regering een rol speelt in het in het aanjagen, aansturen en/of beïnvloeden van de gewelddadigheden zoals deze zich hebben voorgedaan binnen deze gemeenschap. Mocht dit wel het geval zijn, dan wordt opgetreden via het diplomatieke, bestuurlijke dan wel strafrechtelijk instrumentarium.

Uiteraard blijft de NCTV de situatie met de verschillende partners in de gaten houden. Voor meer informatie over hoe de NCTV ongewenste statelijke inmenging beschouwt en welke maatregelen de Rijksoverheid hier tegenover zet, verwijs ik u naar de Kamerbrief van 17 oktober jl. en de bijhorende fenomeenanalyse van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst en NCTV.

Vraag 7

Kunt u deze vragen los van elkaar en binnen drie weken beantwoorden?

Antwoord 7

Dat is helaas niet gelukt.